

Morele emoties & spel

INNOVATIONLAB – De gelukkige stad

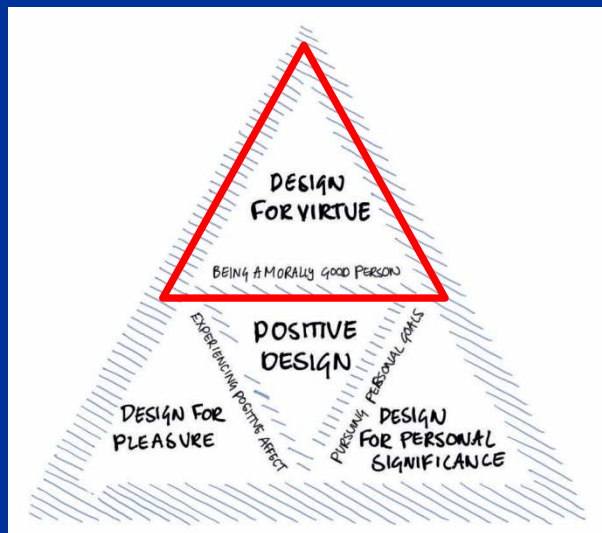
13-01-2016

Evelien Broekhof – e.broekhof@fsw.leidenuniv.nl

Deel I

Zijn morele emoties belangrijk voor geluk?

Positive Design Framework,
Desmet & Pohlmeier, 2013.

Morele emoties

“..dragen bij aan sociale relaties. Ze hebben een sterke interpersoonlijke functie.

Schuld, schaamte, trots en empathie motiveren individuen om zich gepast te gedragen in de sociale context.

SCHAAMTE
SCHULD
TROTS

Verschillen

Schaamte

Een “ongewenste identiteit”:
Je denkt dat je wordt gezien
als “iemand die je niet wilt
zijn” door significante
anderen.

- Appraisal:
Stabiel/globale oorzaak
- Actietendens:
Vlucht-gerelateerd gedrag

Guilt

Overtreding van een morele
regel, waardoor een ander
wordt benadeeld/schade
ervaart. Het gevoel hier
verantwoordelijk voor te zijn.

- Appraisal:
Veranderlijk/specifieke oorzaak
- Actietendens:
Herstellend gedrag

Benodigdheden

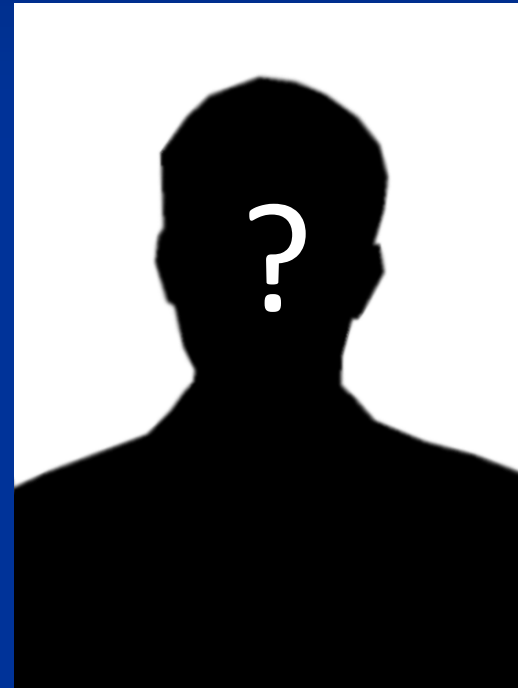
1. Zelfbewustzijn
2. Het internaliseren van sociale regels.
3. Theory of Mind; perspectief nemen.

1. Zelfbewustzijn

Self-awareness

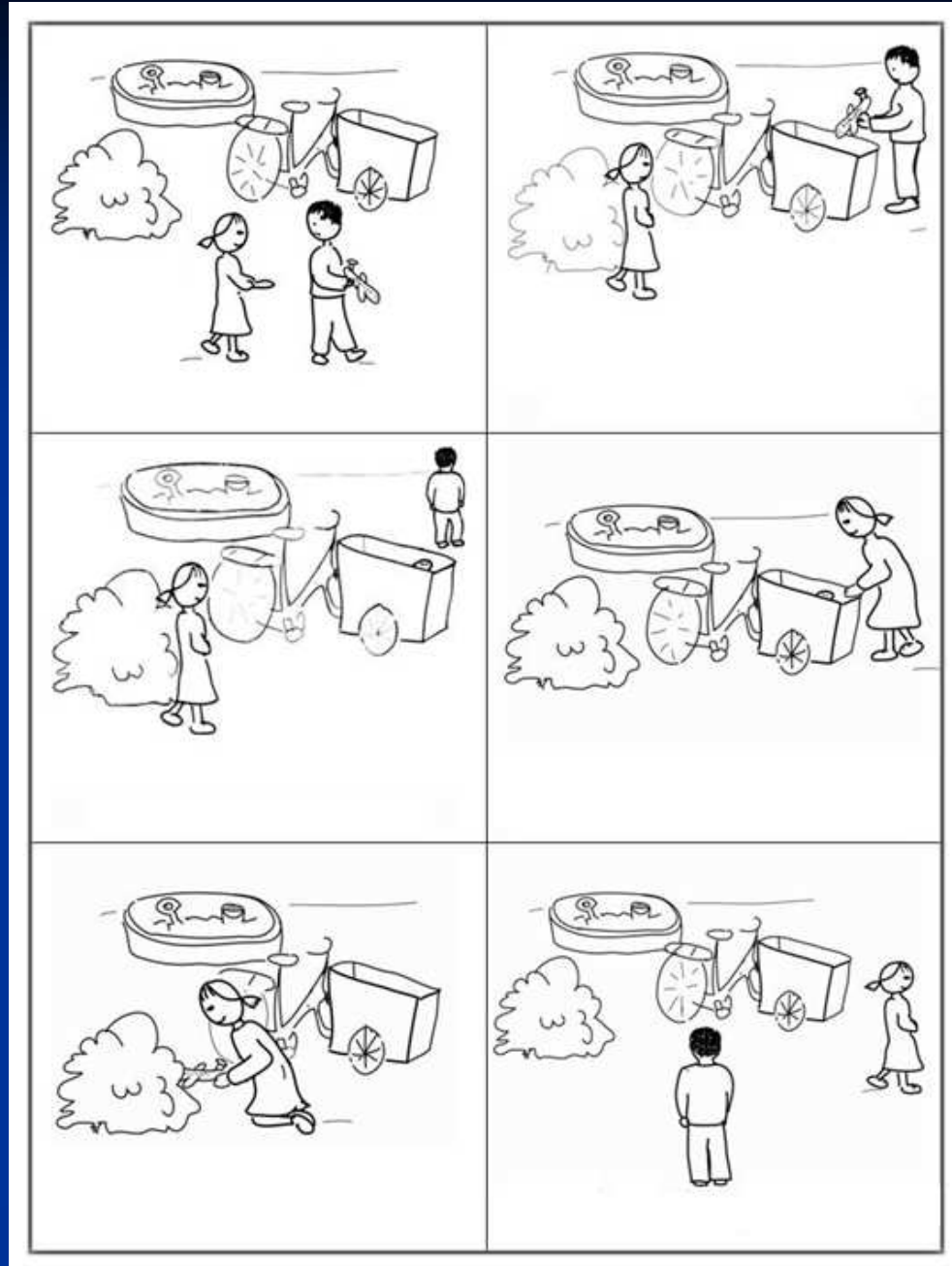

Self-identity

2. Internaliseren van sociale regels

3. Theory of Mind

Interpersoonlijke functie

Schuld

- Schade: andere persoon
- Herstelend gedrag
- Herstellen van de relatie

Schaamte

- Persoonlijk falen
- Vlucht gedragingen
- Acceptie door anderen

Zijn morele emoties belangrijk voor geluk?

Schuld

...is gerelateerd aan:

- Delinquentie
- Antisociaal gedrag
- Agressie
- Pesten
- + Prosociaal gedrag

Schaamte

...is gerelateerd aan

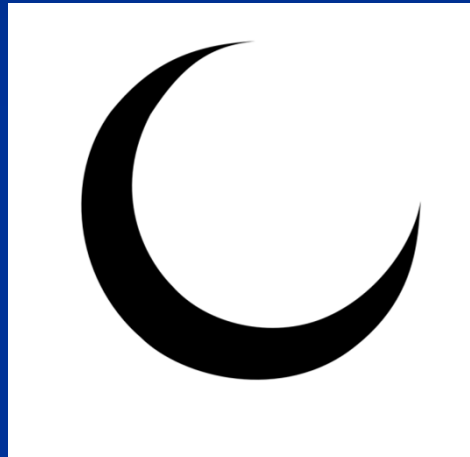
- Antisociaal gedrag
- Zelfvertrouwen
- + Depressie
- + **Agressie**

Morele emoties- sociaal gedrag

Flestaak

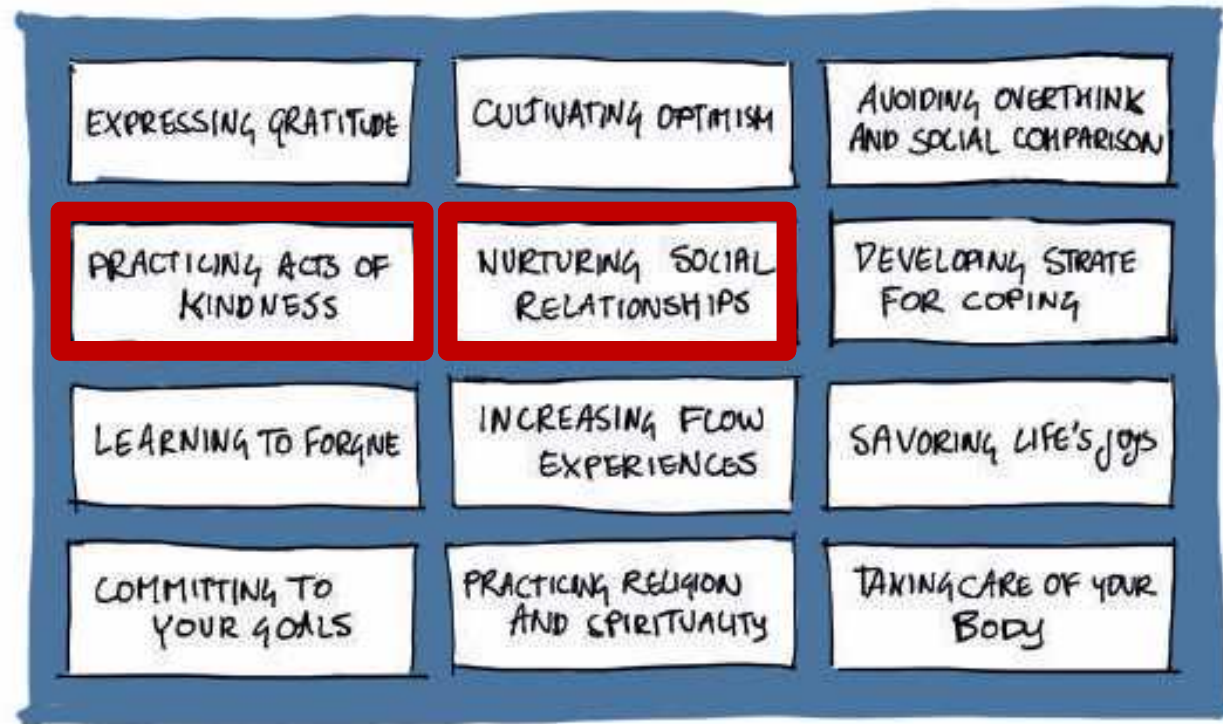
Kopieertaak

Auto-taak

Ketelaar, L., Wiefferink, C.H., Frijns, J.H.M., Broekhof, E., & Rieffe, C. (2015). Preliminary findings on associations between moral emotions and social behavior in young children with normal hearing and with cochlear implants. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 24, 1369-1380.

Lyubomirsky, 2007

Morele emoties

SCHAAMTE
SCHULD
TROTS

Schaamte/schuld

Empathie

Empathie

- “Sociale lijm”
- Induceert helpgedrag
- Coöperatie


```
graph TD; A([Empathie]) --> B([Affectief  
(Contagion)]); A --> C([Cognitief  
(Theory of mind)])
```

Empathie

Affectief
(Contagion)

Cognitief
(Theory of mind)

Baron-Cohen & Wheelwright, 2004

De ontwikkeling van empathie

(Hoffman, 1987)

1. *'Contagion'*; voelen wat de ander voelt.
2. Aandacht voor de emoties van anderen
3. Prosociaal gedrag: hulpgedrag.
4. Het begrijpen van de emoties van anderen.

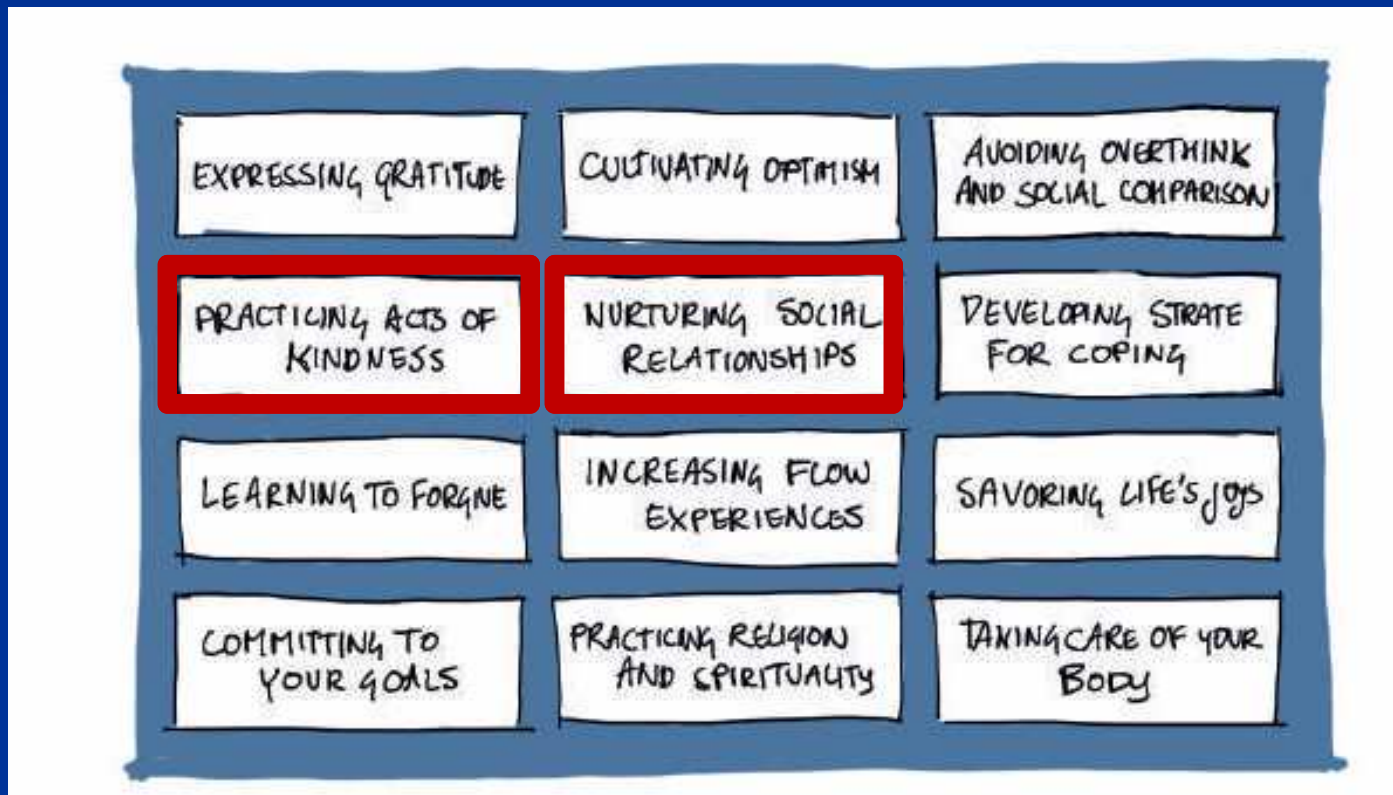
Zijn morele emoties belangrijk voor geluk?

Empathie

Prosociaal gedrag (+),
vriendschapskwaliteit (-)

Zijn morele emoties belangrijk voor geluk?

Lyubomirsky, 2007

Deel II

Spel in kinderen

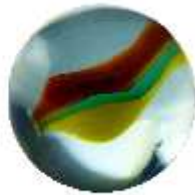
Spel

- Intrinsiek gemotiveerd
- Spontaan
- Actief
- Plezierig

Spel is essentieel voor..

cognitieve

fysieke

sociale

emotionele

...ontwikkeling, gezondheid en welzijn.

Fantasiespiel

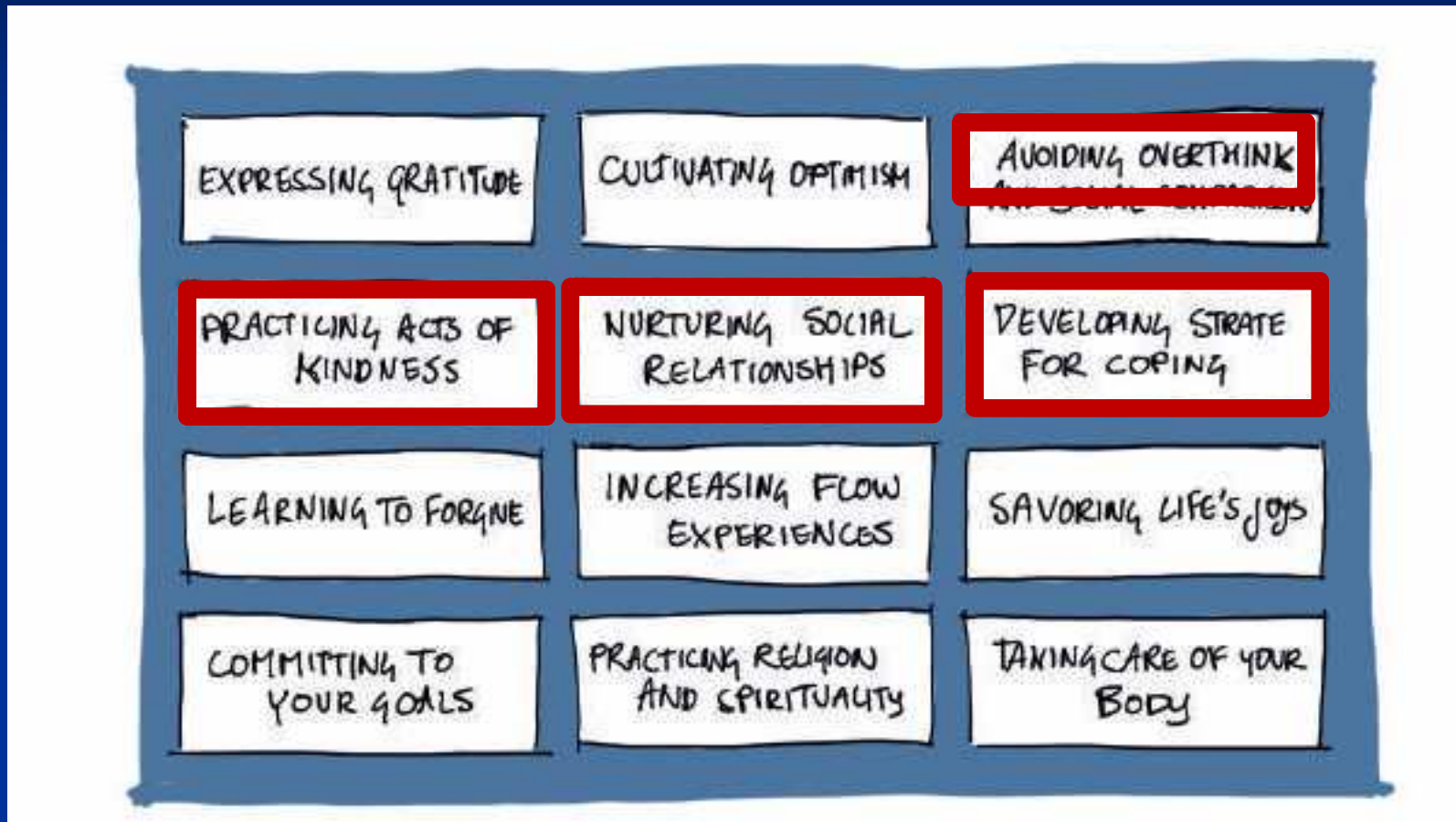
- Theory of Mind
- Emotion
Understanding
- Emotion
Regulation

Fysiek spel

- Sociale competentie
- Agressie-regulatie
- Motorische ontwikkeling

Als spel afneemt

Lyubomirsky, 2007

www.focusonemotions.nl

Focus on emotions

Unit Developmental and Educational Psychology
Institute of Psychology, Leiden University

Prof. Carolien Rieffe

Home

Research Projects

Instruments

People

Publications

For students

In the media

Links

Login

Leisure

Play is important for social competence

A new [paper](#) is in press thanks to a unique collaboration between the [University of Evora](#), Portugal (Guida Veiga), the [Leiden Institute for Advanced Computer Science](#) (LIACS, Joost Kok, Arno Knobbe and Richardo Cachucho) and the Focus on Emotion lab (Carolien). Preschool children were extensively studied during their recess time at the school playground. Their social behavior was assessed through systematic video observation, and a newly developed, innovative sensor technique, based on radio-frequency identification devices (RFID). Results emphasized the importance of physical play for children's social competence. The RFID data showed that children were also more socially competent when playing in smaller peer groups.

Grant for collaboration with China

Carolien Rieffe, Boya Li, and Marieke Bos will collaborate with China to study emotion recognition in children with an Autism Spectrum Disorder. The KNAW NWO China Committee has awarded a

童
的
情
合
作
研
莱
顿
大

News

Carolien Rieffe Honorary Professor at UCL

Carolien Rieffe is appointed an Honorary Professor at the prestigious University College London, Institute of Education.

This new appointment strengthens the existing bond between Leiden University and UCL and provides unique opportunities for collaborative research projects.

[Read more](#)